

Sociaal werk, verbondenheid en solidariteit

De mens is, meer dan ooit, een sociaal wezen. Hij leeft in veelvuldige verbondenheid in steeds meer kleine en grote netwerken. Die verbondenheid geeft enorme kansen tot vele vormen van groei. Tegelijk maakt het ons ook kwetsbaar. Wie buiten de veelvuldige verbondenheid valt, heeft het steeds moeilijker. Succesvol deelnemen aan een kwaliteitsvol leven start met lidmaatschap van voldoende betekenisvolle netwerken. De kans daartoe is niet gelijk verdeeld.

Over welke verbondenheid gaat het?

Vandaag zijn we op oneindig meer manieren met anderen verbonden dan ooit. Die verbondenheid is verrassend divers. Deze uit zich in kleine groepen van bekenden: een gezin, familie of een vriendengroep. Tegelijk zijn we ook lid van grotere gehelen, die we vaak 'organisaties' noemen. De persoonlijke afstand tussen de leden is al wat groter maar we weten van elkaar dat we tot dezelfde groep behoren. Het zijn je collega's op het werk, de andere ouders aan de schoolpoort, de leden van je sportclub. Daarnaast zijn we vaak ook verbonden met onbekenden in grote anonieme netwerken: de arbeidsmarkt, de sociale zekerheid, de globale economie. Tenslotte kunnen we vandaag ook virtueel verboden zijn.

Sociaal werk en verbondenheid

Sociaal werkers van vandaag merken dagelijks dat niet iedereen voldoende kan aanknopen bij cruciale netwerken.

Maatschappelijk werkers kom je daarom tegen waar (groepen van) individuen bereikt worden die structureel uitgesloten blijven of zich in een kwetsbare positie bevinden. Het doel is duidelijk: ze terug verbinden met de samenleving vanuit een grondhouding van empathie en betrokkenheid (Goris, 2018). Personeelswerkers benadrukken het gedeelde belang van ontplooiingskansen van werkzoekenden, medewerkers én organisaties samen. In een snel veranderende wereld én arbeidsmarkt, is het verbinden van ieders bijdrage in de realisatie van de organisatiedoelen de basis voor hun professioneel handelen (Bodson, 2018).

Maatschappelijke advisering (MAD) constateert dat de kwetsbaarheid van hun cliënten er net in bestaat moeilijk aansluiting te vinden op een competitieve arbeidsmarkt (Van Passel, 2018). Verbonden raken met een netwerk van collega's op het werk en van daaruit verder volwaardig participeren aan de samenleving gaat niet voor iedereen even vlot.

De sociaal-cultureel werker versterkt de banden tussen mensen, groep en samenleving nèt vanuit het idee dat participeren je tot een autonoom individu laat uitgroeien. Het is een duidelijk idee over burgerschap vanuit deelnemen én deelhebben (De Greef, 2018).

De grondstof van verbondenheid: solidariteit

Sociaal werkers delen dus de zorg om het individu zinvol te verbinden met de samenleving en dat vanuit verschillende disciplines, rollen en taken. Onontbeerlijk is daarbij het volgende.

Vanuit de veelvuldige verbondenheid komt de maatschappelijke winst. **Één plus één is dan drie. Het besef dat de belangen van de ander én die van jezelf beter gediend zijn in verbondenheid dan in concurrentie is dé kern van solidariteit.** Het is de grondstof om tot duurzame veelvuldige verbondenheid te komen en dus een grondwaarde voor sociaal werk.

Solidariteit en een opleiding sociaal werk.

Solidariteit kan daarom een grondslag geven aan een opleiding sociaal werk. Aan deze visie op solidariteit worden sociale grondrechten verbonden, vergroten en versterken we de autonomie van mensen en bouwen we aan volwaardig burgerschap en een duurzaam samenlevingsmodel (Gehre & Wouters, 2018). Een meer solidaire samenleving is een samenleving die vooruitgaat. In een meer solidaire samenleving in de onzekerheid kleiner en is er meer vertrouwen. Solidariteit geeft een solide basis (L. Solidus) voor individu, groep en samenleving.

Deze campus is een dynamische pool voor innovatieve ideeën en praktijken rond solidariteit, in hedendaagse en toekomstige vormen. Wij zien de verbindende mogelijkheden op individueel en structureel vlak. Sociaal werkers kijken internationaal en durven solidariteit te zien als basis voor een duurzame wereld. Deze opleiding is een plek waar praktijk en onderzoek vanuit deze duidelijke visie op mens en samenleving vorm krijgen. Zo zullen we op termijn ook worden herkend en erkend door anderen.

Steven Omblets

Bodson, M. (2018). Personeelswerk. In G. Gehre , & P. Wouters, *Sociaal Werk, de studie en het beroep* (pp. 181-195). Antwerpen: Garant.

De Greef, F. (2018). Sociaal-cultureel Werk. In G. Gehre, & P. Wouters, *Sociaal Werk, de studie en het beroep* (pp. 199-218). Antwerpen: Garant.

Gehre , G., & Wouters, P. (2018). *Sociaal Werk, de studie en het beroep*. Antwerpen: Garant.

Goris, B. (2018). Maatschappelijk werk. In G. Gehre, & P. Wouters, *Sociaal Werk, de studie en het beroep* (pp. 145-163). Antwerpen: Garant.

Van Passel, J. (2018). Maatschappelijke advisering. In G. Gehre, & P. Wouters , *Sociaal Werk, De studie en het beroep* (pp. 165-179). Antwerpen: Garant.